

**Základní a Mateřská škola Skalice nad Svitavou,
příspěvková organizace**

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

Zpracovala: Petra Lepková - vychovatelka

Charakteristika školy a okolí

Úplnost a velikost školy

ZŠ a MŠ Skalice nad Svitavou, okres Blansko, se nachází 30 km na sever od Brna. Je to škola málotřídní. Žáci, kterých je celkem 33, se vzdělávají ve dvou třídách (1.-2. ročník a 3.-5. ročník). Součástí školy je družina, mateřská škola a školní jídelna. Budova je moderní, prostorná, je obklopena zelení. V zadní části pozemku se rozkládá velká zahrada, jejíž nevýhodou je pouze terasovité uspořádání a malá přehlednost. Pro její zlepšení bylo upraveno 30 m² plochy a za pomoci rodičů nainstalovány dva objekty – skleník a pergola, dále bylo zhotoveno ohniště s posezením a domeček pro ježka. Na jaře přibudou prvky pro zvířata – hmyzí hotel, motýlovník, pojízdné boxy na zeleninu, kterou si děti samy vypěstují.

Charakteristika pedagogického sboru

Vzdělávání zajišťuje ředitelka, která byla jmenována do funkce v roce 2017, 2 učitelky ZŠ, 1 vychovatelka, 2 učitelky MŠ. Případné problémy, návrhy řeší rada školy a školské poradenské zařízení, kde působí metodik prevence. Se žáky s vadou řeči pracuje logoped.

Vybavení školy

Škola úzce spolupracuje s obecním úřadem, ze získaných finančních prostředků přispěla k rozvoji materiálních podmínek pro lepší vzdělávání (renovace podlahové krytiny na chodbě, instalace žaluzií v učebnách a jídelně, výměna osvětlení, výmalba školy, dovybavení náradí do TV, zakoupení zahradního náradí, skříněk a poliček do učeben). K výuce slouží 2 učebny, učebna výpočetní techniky, herna ŠD. V jedné třídě je k dispozici interaktivní tabule, v učebně výpočetní techniky 8 počítačů a 10 notebooků. Výuka TV probíhá na hřišti a v sále, které patří zřizovateli.

Dlouhodobé projekty

Škola nabízí dětem různé aktivity – exkurze, návštěvy kulturních a společenských představení, zájmových útvarů organizovaných školou (kroužek PC, AJ, logopedie). Jsme zapojeni do projektu „Učíme se zahrádkou“ a Šablony II. V rámci šablon bude 2x projektový den.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Škola spolupracuje s řadou partnerů – Baumüller, Helivo, Souflet, ZŠ Svitávka, ZŠ Jabloně, ZŠ Boskovice. Žáci se aktivně podílí na přípravách kulturních akcí (rozsvěcování vánočního stromu, besídka ke Dni matek, vánoční a velikonoční dílny, pečení perníčků). Za dobrovolné účasti rodičů se zvelebují zahrada a okolí školy.

Identifikační údaje

Škola:	Základní škola
Jejíž činnost vykonává právnická osoba :	Základní a Mateřská škola Skalice nad Svitavou 101
Název školy:	Základní a Mateřská škola Skalice nad Svitavou 101
Sídlo:	Skalice nad Svitavou 101
Právní forma:	Příspěvková organizace
IČO:	70886270
IZO:	102 007 233
RED-IZO:	600 106 047
Zřizovatel školy:	Obec Skalice nad Svitavou
Adresa:	Skalice nad Svitavou 43
Ředitelka:	Mgr Michaela Barkerová Tel.: 516 469 189
	E-mail: škola@skalicenadsvitavou.cz
ŠVP pro:	Základní vzdělávání
Platnost dokumentu:	Od 1. 9. 2007
Druh školy:	Základní škola
Škola sdružuje:	1. stupeň základní školy - školní družinu - školní jídelnu - mateřskou školu
Studijní forma vzdělávání:	79-01-C/01 Základní škola studium denní
Datum zařazení do sítě škol:	1. 1. 2001
Datum zařazení do rejstříku škol:	1. 1. 2001
Kapacita škol:	ZŠ: 60 žáků
Kapacita součástí:	ŠD: 25 žáků ŠJ: 120 jídel MŠ: 35 dětí
Školská rada ustanovena:	6. 11. 2006

Konkrétní cíle vzdělávání

a) Hlavní úkoly výchovné práce:

Hlavním úkolem výchovné práce ve školní družině je zabezpečení odpočinku, pohody a rekreace dětí. Školní družina není pokračováním školního vyučování. Práce je přitažlivá a zajímavá. Nejrozšířenější oblastí je vytvoření předpokladů pro volnou spontánní činnost dětí. Školní družina svou funkci v péči o děti v době mimo vyučování vyplňuje různými odpočinkovými, zájmovými, rekreačními a sportovními činnostmi.

Hry a spontánní činnosti v ŠD jsou rušnější, dochází tak k relaxaci dětí po soustředění ve vyučování. Naše ŠD má vlastní místnost, která dětem umožňuje společnou činnost ve volných hodinách i v době mimo vyučování, jež splňuje podmínky podnětnosti, navozuje kreativitu a dává příležitost k seberealizaci.

V ŠD jsou utvářeny a upevňovány kamarádské vztahy mezi dětmi, což je možné jen vytrvalou péčí, prosazována slušnost a ohleduplnost, aktivita a tvořivost, dodržovány hygienické návyky a zásady bezpečnosti při pobytu v ŠD i venku.

Děti jsou seznámeny s vnitřním řádem ŠD, BOZP, PO, které dodržují. Někázeň a porušování vnitřního řádu ŠD řeší vychovatelka s ředitelkou školy, třídní učitelkou a rodiči.

b) Cíle ŠD

- 1.) Rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven sociálními a poznávacími způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života
- 2.) Získání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání
- 3.) Pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost
- 4.) Utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého
- 5.) Pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti
- 6.) Poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku
- 7.) Získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví

Cílem výchovné práce je to, aby se mladý člověk dokázal zapojit do společnosti a jejich různých skupin, osvojil si normy, hodnoty, naučil se nezbytným dovednostem a znalostem. Obecným cílem pro naši družinu je výchova všestranně harmonicky rozvinutého člověka. Nemůžeme se spokojit se sestavováním dílčích výchovných cílů zavedených složek výchovy, ale je nutné pojímat výchovu i jako formu primární prevence sociálně patologických jevů ohrožujících děti, a proto se snažíme je vybavit vědomostmi a dovednostmi a postoji pomáhajícími odolávat nástrahám.

Je kladen důraz na utváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu a najde tak místo ve zdravé sociální skupině.

Cílem výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině bude vytvoření prostoru a vhodných podmínek pro rozvoj osobnosti dítěte, jeho zájmů a potřeb. Navazuje na vzdělávací program prvního stupně naší školy a budeme se snažit jej doplňovat.

Vytvoříme dostatečné množství nabídek aktivit tak, aby si mohlo každé dítě najít činnost jemu nejbližší a budeme jej směřovat k rozvíjení senzomotorických dovedností, schopnosti poznání a sebepoznání, schopnosti komunikace, estetickému cítění, hygienickým návykům a činnostem souvisejícím s běžným životem v měnící se lidské společnosti. Cíleně budeme napomáhat při přípravě dětí na výchovně – vzdělávací proces.

Výchovně vzdělávací činnost školní družiny bude neustále pokračovat v prevenci proti patologickým jevům souvisejícím s mimořádnými situacemi. Dále budeme u dětí rozvíjet schopnost soužití s vrstevníky, vnímání autority a vytváření prostředí tolerance a ohleduplnosti. Teoreticky stejně jako na konkrétních modelových situacích budeme děti vzdělávat v oblasti společenského chování.

Zaměříme se na rozvoj aktivní spolupráce s rodiči, které se budeme snažit směřovat k poznání činností vlastních dětí v jejich volném čase nejen v průběhu pracovního týdne, ale i o víkendech. V podstatě se bude jednat o naplnění volnočasových aktivit dnešní mladé generace o pohybové aktivity, relaxaci, hry, aerobní pohybové aktivity, pracovní, hudební, výtvarné a hlavně poznávací činnosti. Cílem školní družiny bude vytvářet pro děti prostor a podmínky k rozvoji vlastní tvůrčí aktivity v kolektivech. K těmto formám činnosti bude využíván prostor školní družiny, základní školy včetně školní zahrady.

Formy a obsah

a) Činnosti v ŠD

Pravidelná činnost – je dána týdenní skladbou zaměstnání a zahrnuje i funkční režimové momenty bez zbytečných prodlev

Příležitostné akce – větší akce družiny, které nejsou zahrnuty do standární týdenní skladby činností – besídky, slavnosti, výlety, pochody, exkurze

Spontánní aktivity – klidové i spontánní činnosti družiny

Odpočinkové činnosti – klidová činnost i aktivní odpočinek

Příprava na vyučování – didaktické hry, tématické vycházky a další činnosti rozšiřující poznatky z vyučování

b) Požadavky pro volný čas

Požadavek pedagogického ovlivňování volného času – navození a motivování činností

Požadavek dobrovolnosti – všechny činnosti přiměřené věku a jejich momentálnímu stavu, na základě vzbuzeného zájmu a motivace

Požadavek zajímavosti a zájmovosti – činnosti pro děti atraktivní, pestré, jiné než ve vyučování

Požadavek aktivity – aby mohly být v činnostech úspěšné všechny děti, mohly si je i samy vytvořit

Požadavek citlivosti a citovosti – činnosti by měly přinášet kladné emoce z činnosti i ocenění

Požadavek seberealizace – prostřednictvím činností vytvářet žádoucí sociální kontakty

c) **Kompetence**

Kompetence k učení – učí se s chutí, započatou práci dokončí, umí zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky, hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, získané vědomosti dává do souvislosti, získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.

Kompetence k řešení problémů – všímá si dění i problémů a tyto jsou mu motivací k řešení dalších problémů a situací, při řešení situací užívá logických, matematických i empirických postupů, chápe, že vyhýbání se problémů nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně vymýšlí nová řešení. Započaté činnosti dokončuje.

Kompetence komunikační – ovládá řeč, vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky. Komunikace je kultivovaná.

Kompetence sociální a interpersonální – samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

Kompetence činnostní a občanské – učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, uvědomuje si svá práva i práva druhých, dbá na své osobní zdraví i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské).

Kompetence k trávení volného času – orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových i individuálních činnostech, umí říct „ne“ nevhodným nabídkám na využití volného času.

Podmínky pro činnost

Materiální podmínky – dobrá vybavenost, dostatek her a stavebnic

Personální podmínky –

- 1.) vychovatelka je iniciátorem a průvodcem dítěte při činnostech, které motivuje, navozuje, přímo nebo nepřímo hodnotí
- 2.) probouzí v dětech aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť dívat se kolem sebe a podněty vnímat
- 3.) podněcuje a rozvíjí přirozenou zvědavost dítěte, chuť objevovat i odvahu projevit se a ukázat, co všechno zvládne, to vše přiměřeně oceňovat a chválit
- 4.) rozvíjí sociální kompetence
- 5.) je její povinnost se dále sama vzdělávat v akreditovaných kurzech i samostudiem

Psychosociální podmínky –

- 1.) vytváření pohody v prostředí, příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost se školou
- 2.) respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmů žáků a osvojování si toho, co má pro žáky praktický smysl, co vede k praktické zkušenosti, všestranný prospěch žáka je hlavním momentem v činnosti
- 3.) věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáků, hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, dostatečná zpětná vazba
- 4.) ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- 5.) spoluúčast žáků na životě školy a ŠD
- 6.) včasná informovanost žáků i jejich rodičů o činnosti ŠD a jejím vnitřním řádu

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD –

- 1.) vhodná struktura režimu žáků v ŠD s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem družiny a skladbou zaměstnání
- 2.) vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků)
- 3.) zdravé prostředí užívaných prostorů družiny – podle platných norem (vlastní vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostor)
- 4.) ochrana žáků před úrazy
- 5.) dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře, praktická dovednost vychovatelky poskytnout první pomoc

Obsah vzdělávacího programu ŠD

Navazuje na ŠVP 1. stupně naší školy a ŠD se týká

„Člověk a jeho svět“

Rozvíjení poznatků, dovedností a prvotních zkušeností žáků získaných ve výchově a v rodině a v předškolním vzdělávání

Při činnosti školní družiny upřednostňovat vlastní prožitek dětí před školním vzděláváním

Vlastní prožitek dětí propojovat s reálnými životními situacemi a působením družiny

Vytváření nových situací

Nacházení místa mezi vrstevníky

Vytváření pracovních a režimových návyků

Oblast „Člověk a jeho svět“ se dělí do 5 tématických okruhů:

- 1.) Místo, kde žijeme
- 2.) Lidé kolem nás
- 3.) Lidé a čas
- 4.) Rozmanitost přírody
- 5.) Člověk a jeho zdraví

ŠVP – „Naše družina“

Vychovatelka: Petra Lepková

Se ŠVP pracujeme již několik let. Pracuje se nám s ním velice dobře. Vybíráme si jen některé části tématických okruhů, protože je velmi rozsáhlý. Je dobře uspořádaný, proto měníme pouze náměty pro VV a PČ, společnou četbu a poslech.

1. Místo, kde žijeme

Škola: orientace ve škole, historie školy, zaměstnanci, atd.

Skalice nad Svitavou: informace o vesnici, správa vesnice, starostka, orientace v části vesnice, kresba vodovými barvami "jak si představuji školu"

ČR naše vlast: mapa ČR, města, řeky, národní hrdost (sport)

Dopravní výchova: dopravní situace, značky

Literárně-dramatická činnost: poslech písniček, dramatizace pohádek

Výročí, oslavy: Den matek – besídka, kresba na chodník

Domov (adresa, orientace v obci a okolí), vztahy v rodině

2. Lidé kolem nás

Hudební činnosti: zpěv lidových písní, poslech, tanec

Výtvarné činnosti: použití různých technik malování (křídly, tempery), obrázky k jednotlivým příležitostem (vánoční dárky a přáníčka, obrázky s tematikou všech ročních období, práce s modelovací hmotou, textilem)

Společenské a kulturní chování, rodinné a společenské prostředí

3. Lidé a čas

Minulost a současnost v našem životě: vývojová stádia člověka, vývoj dítěte až po školáka, rodinné vztahy a vazby

Orientace v čase: včera, zítra, loni, příští rok, před dvaceti lety

4. Rozmanitosti přírody

Houby: s využitím atlasu hub seznámení se s houbami, které můžeme v obci a okolí najít, vycházky na houby

Živočichové: s použitím atlasu zvířat seznámení s domácími zvířaty, lesními zvířaty, zvířaty v ZOO, atd.

Sluneční soustava, mapa světa

5. Člověk a jeho zdraví

Ochrana zdraví: bezpečnost při sportech, dávat si pozor na infekční choroby, hygiena, přiměřené oblékání

Zdravá výživa: beseda na téma zdravá výživa, svačinky, zelenina, ovoce, škodlivost rychlého občerstvení, sladkých limonád, atd.

Dětství bez úrazů

Lidské tělo

Každodenní pobyt venku – sezónní sporty

1. *Místo, kde žijeme*
- dopravní prostředky, značky, dopravní situace. Já, cyklista.
 - zpěv lidových písní, vánočních koled
 - literárně-dramatická výchova
 - Den Země – výtvarné zpracování, účast v soutěžích
 - U nás v obci – výroba z krabiček
 - čistota vesnice, ochrana zeleně
 - historie obce, mapa okolí, návštěva OÚ
 - vánoční čas – Advent, besídka, procházka předvánoční vesnicí
 - karneval – zvyky, masky
 - péče o estetické prostředí v naší družině
 - setí a sázení na zahradě (Učíme se zahrádkou)
 - Den dětí, Den matek
 - sportovní chůze v přímém terénu
 - výlet do přírody
 - úklid pracovních prostorů
2. *Lidé kolem nás*
- "Sněhulák" (lepení útržků)
 - "Zima" (vodové barvy)
 - Čert, anděl, Mikuláš – proč? (pověry, četba, výtvarné zpracování)
 - pečení perníčků
 - valentýnská přání
 - "Draci" (fantastické představy)
 - velikonoční přání, velikonoční dílna
 - "Sluníčko" (sestava z barevných papírů)
 - ochrana přírody (beseda)
 - jarní květiny (křída)
 - portrét (tužka)
 - Můj dům – výtvarné zpracování
3. *Lidé a čas*
- orientace v čase
 - velikonoční tradice, pranostiky, zdobení kraslic, kuřátka, slepičky
 - roční období (jaro)
 - etapy vývoje dítěte
 - březen-měsíc knihy (beseda o knížkách)
 - Atlas ptáků
 - "Moje maminka" (popis, kresba)
 - LV vlastní příběhy
 - stáří
4. *Rozmanitosti přírody*
- roční období (změny v přírodě)
 - stopy ve sněhu
 - vlivy počasí na člověka
 - léčivé byliny
 - výstavka jarních květin
 - poznávání stromů podle listů (výstavka)
 - domácí zvířata – pojmenování, rozlišení
 - zelenina – jednotlivé druhy
 - bylinkový a motýlí záhonek

- hmyzí domečky, ptačí budky
- sběr kaštanů, žaludů – výroba zvířátek

5. Člověk a jeho zdraví

- prevence nemoci
- hygienické návyky
- otužování
- režim dne
- alergie (vzniklá nebezpečí při bodnutí hmyzem)
- první pomoc (důležitá tel. čísla)
- zdravá výživa, zdravé svačinky, jídlem neplýtváme
- třídění odpadu – proč?

S tímto naším plánem se nám pracuje dobře, je přehledný, i když dost obsáhlý. Vede k dosažení informací přiměřených k věku dětí a důležitých pro jejich život.

3. 5. 2020
Skalice nad Svitavou